

Korkeakoulujen koulutuksesta vastaavat vararehtorit 19.3.2024 – Yhteenvetoa ja jatkovalmistelun teemoja

1. Korkeakoulujärjestelmän, ohjauksen ja rahoituksen tulevaisuuden kehittämistarpeita

Korkeakouluilta toivotaan näkemyksiä mahdollisista tutkimus-, selvitys- ja analyysitarpeista liittyen isoihin järjestelmätason muutostarpeisiin ja uudistamisen tutkimukselliseen tukeen.

Keskustelussa esille tulleita tutkimus-/selvitys-/kehittämisenäkökulmia:

- Tietopohjainen analyysi useiden tutkintojen suorittamisesta sekä useiden opinto-oikeuksien hakemisesta, esim. tunnistettavat tyypilliset aineyhdistelmät ja ilmiön toteutuminen korkeakoulujen sisällä/välillä. Tietoon pohjautuen pystyttäisiin kehittämään kasautuvia yhdistelmiä korvaavaa täydennyskoulutusta.
- Nuorten asenteet ja suhtautuminen korkeakoulutukseen (nuorisobarometrin ja tiedebarometrin tietoja täydentäen).
- Hakijaprofiilien ja hakukäyttäytymisen muutokset; esim. ammattikorkeakoulujen hakijamäärien laskevan kehityksen syiden selvittäminen.
- Viestintä- ja vaikuttamiskierros - näkökulmina nuorten koulutuskysyntään vaikuttaminen, toisaalta jatkuvan oppimisen kysynnän kiihdyttäminen

2. Korkeakoulujen epävirallinen EUI- ad hoc verkosto

Eurooppalaisen korkeakouluysteistyön epävirallinen verkosto on aloittanut toimintansa. Ryhmän tavoitteena on käydä keskustelua Eurooppalaiset yliopistot –aloitteen suuntaviivoista ja luoda yhteistä tilannekuvaa koulutusyhteistyön nykytilasta sekä löytää ratkaisuja korkeakoulujen hahmottelemiin haasteisiin. Ryhmän kokoonpano on seuraava:

- Toimitusjohtaja-rehtori Riitta Konkola, Metropolia
- Vararehtori Juhani Soini, Turku AMK
- Projektipäällikkö Eeva Kuoppala, Xamk
- Erityisasiantuntija Samuli Maxenius, Arene

- Koulutusvararehtori Satu Uusiautti, LY
- Vararehtori Jarmo Takala, TAU
- Kehittämispäällikkö Anna Grönlund, JYU
- Akateeminen rehtori Tapio Määttä, UEF

- Johtaja Jonna Korhonen
- Opetusneuvos Päivi Bosquet
- Hallitusneuvos Laura Hansén
- Opetusneuvos Maija Innola
- Opetusneuvos Kaisu Piironen

- Vastaava asiantuntija Anni Kallio, OPH
- Vastaava asiantuntija Laura Lahu, OPH

3. Jatkuvan oppimisen kyvykkyyksien kehittäminen

Aloitteet jatkuvan oppimisen, erityisesti pienten osaamiskokonaisuuksien, tarjonnan luomiseksi, ja tarvittavan kyvykkyyden kehittämiseksi

- Käynnistettävissä ESR-hankkeissa lisätään koulutusyksiköissä ja tiedekunnissa työskentelevien osaamista palvelutarjonnan prosesseista, kehitetään heidän ymmärrystään pienten osaamiskokonaisuuksien palvelutarjonnan toimintamekanismeista ja asiakaslähtöisyydestä sekä lisätään heidän kyvykkyyttään luoda ja muokata jatkuvan oppimisen koulutuspalveluita. Hakuaika on 11.3. - 3.6.2024., hakuinfo-webinaari 28.3. <https://rakennerahastot.fi/ajankohtaista>
- Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) hankintana (4 milj. euroa) loppukeväästä 2024 pienten osaamiskokonaisuuksien kansallisen viitekehysten mukaisen tarjonnan kehittämisen pilotointi työelämäyhteistyössä.

4. Opetussuunnitelmayhteistyön edistäminen

Opetussuunnitelmayhteistyön alakohtaiseen yhteistyöhön toivotaan korkeakoulujen aloitteita. Tavoitteena ovat koko korkeakoulusektorin yhteiset, ko. alan korkeakouluja yhdistävät hankkeet. Myös sektorirajat ylittävät hankkeet ovat mahdollisia.

- Keskustelussa tunnistettiin yhteistyötarpeiden lähtevän mm. koulutuksen sisällöllisen kehittämisen, profiloitumisen ja digivision toteutuksen tarpeista.
- Yhteistyötä tarvitaan toisaalta alkuvaiheen/perusopintojen osalta tarpeettomien päällekkäisyyksien tunnistamiseksi ja sisältöjen kehittämiseksi sekä toisaalta syventävien opintojen osalta eri korkeakoulujen tarjonnan hyödyntämiseksi. Molemmissa tapauksissa koulutuksen laadun kehittäminen on keskeinen yhteistyöllä saavutettava hyöty.
- Koulutuksen kasautumisen näkökulmasta nykyistä laaja-alaisemmat ja toisaalta temaattisesti selkeämmät kandidaattiohjelmat ja ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen ohjelmat antaisivat tilaa kiinnostuksen tarkentumiselle opintojen aikana ja vähentäisivät tarvetta hakea useita opinto-oikeuksia.
- Kustannustehokkaana tapana yhteistyön lisäämiseksi nähtiin opetussuunnitelmiin jätettävä väljyys, jolloin opiskelijat voisivat koota eri korkeakoulujen tarjonnasta itselleen sopivia kokonaisuuksia.
- Todettiin, että tärkeää olisi saada kunkin alan opettajat yhdessä miettimään koulutustarpeita ja koulutuksen sisältöjä.
- Yhtenä pohdittavana yhteistyön näkökulmana tuotiin esiin huoltovarmuus ja pienten erikoisalojen koulutuksen turvaaminen.
- Opettajankoulutuksen osalta todettiin opettajankoulutusfoorumissa tehtävä työ yhteisen pohjan etsimiseksi. Tällä hetkellä esim. opettajan pedagogisten opintojen kokonaisuuksissa on isoja eroja yliopistojen välillä, ja tarve löytää yhteistä pohjaa tunnistetaan.
- Myös eurooppalaisissa yliopistoalliansseissa nähdään yhteistyön mahdollisuuksia hyödyntämällä eri yliopistoissa tarjolla olevia opintokokonaisuuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on mahdollisuus korkeakoulujen aloitteiden pohjalta tukea alakohtaista opetussuunnitelmayhteistyötä edellyttäen, että yhteistyössä ovat mukana kaikki ko. alan ja sektorin korkeakoulut. Ministeriö tulee informoimaan korkeakouluja mahdollisuudesta hakea rahoitusta yhteishankkeille.

5. Avoimen korkeakouluopetuksen vahvistaminen

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja korotetaan. Maksuasetusmuutoksilla kolminkertaistetaan avoimen korkeakouluopetuksen nykyinen enimmäismaksukatto (15 €/op → 45 €/op).

- Korkeakoulut voivat strategisesti/kysynnän mukaan uudistaa avoimen korkeakoulutuksen tarjontaansa ja varioida hinnoittelua joustavasti koulutuksittain tai yhdenvertaisuuslain sallimissa tilanteissa välillä 0-45 euroa/opiskeluoikeuteen kuuluva opintopiste. Erityisryhmien, kuten ensikertalaisten, suosiminen ei ole mahdollista.
- Keskustelussa täsmennettiin mm. täydennyskoulutuksena tarjottavien pienten osaamiskokonaisuuksien suhdetta avoimeen korkeakoulutukseen.

6. Team Finland Knowledge –verkoston viestintä

Team Finland Knowledge -ohjausryhmä on päättänyt vahvistaa asemapaikoista tulevaa viestintää Suomen suuntaan. Tiedonvälitystä lisätään joka toinen viikko lähetettävällä pääviestit -kokonaisuudella. Viesti välitetään ohjausryhmän ja OKM:n jakelun lisäksi korkeakoulujen TFK-verkostoille, Arenen ja Unifin kv-ryhmille sekä Opetushallitukseen ja Suomen Akatemiaan.

Mikäli koulutuksesta vastaavat vararehtorit haluavat kirjeen suorajakeluna, voi jakelua koskevan pyynnön lähettää osoitteeseen: tiina.vihma-purovaara@gov.fi.